

(12)

BREVET DE INVENȚIE

(21) Nr. cerere: **a 2018 00774**

(22) Data de depozit: **05/10/2018**

(45) Data publicării mențiunii acordării brevetului: **30/01/2023** BOPI nr. 1/2023

(41) Data publicării cererii:
30/09/2019 BOPI nr. 9/2019

(73) Titular:
• **INSTITUTUL NAȚIONAL DE
CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU
TEHNOLOGII IZOTOPICE ȘI
MOLECULARE, STR.DONATH NR.67-103,
CLUJ-NAPOCA, CJ, RO**

(72) Inventatori:
• **GANEA IOLANDA VERONICA,
STR.ȘOS.BUZĂULUI, NR.3, BL.B2, SC.2,
ET.5, AP.18, BRĂILA, BR, RO;**
• **NAN ALEXANDRINA EMILIA,
STR.SOMEȘULUI NR.5A, AP.21,
FLOREȘTI, CJ, RO;**
• **TURCU RODICA PAULA,
STR.TITU MAIORESCU NR.7, AP.4,
CLUJ-NAPOCA, CJ, RO**

(56) Documente din stadiul tehnicii:
**M. CRUZ-GUZMAN, R. CELIS, M. C.
HERMOSIN, W. C. KOSKINEN, E. A.
NATER AND J. CORNEJO, "HEAVY
METAL ADSORPTION BY
MONTMORILLONITES MODIFIED WITH
NATURAL ORGANIC CATIONS",
PUBLISHED ONLINE, 2006; J.-H. PARK,
H.-J. SHIN, M. H. KIM, J.-S. KIM, N. KANG,
J.-Y. LEE, K.-T. KIM, J. I. LEE, D.-D. KIM,
"JOURNAL OF PHARMACEUTICAL
INVESTIGATION", VOL. 46, PP. 363-375,
2016; K. G. BHATTACHARYYA, S. S.
GUPTA, "ADSORPTION OF A FEW HEAVY
METALS ON NATURAL AND MODIFIED
KAOLINITE AND MONTMORILLONITE",
ADV COLLOID INTERFACE SCI., VOL. 140,
PP. 114-131, 2008**

(54) **MONTMORILONIT MODIFICAT CU POLI
(BENZOFURAN-CO-ACID ARILACETIC) FUNCȚIONALIZAT
CU DOPAMINĂ ȘI PROCEDU DE MODIFICARE
A MONTMORILONITULUI RESPECTIV**

1 Inventția se referă la un material hibrid obținut prin modificarea montmorilonitului cu
2 poli(benzofuran-co-acid arilacetic) funcționalizat cu dopamina și la un procedeu de sinteză
3 al acestuia. Montmorilonitul modificat cu poli(benzofuran-co-acid arilacetic) funcționalizat cu
4 dopamina rezultat este insolubil în apă și conține în structura sa grupări carboxil, grupări
5 fenolice și legături amidice. Proprietățile acestuia îl fac atractiv pentru eliminarea diverselor
6 tipuri de poluanți anorganici și organici prezenți în apă și soluri.

7 Este cunoscută din articolul "**Heavy Metal Adsorption by Montmorillonites
8 Modified with Natural Organic Cations**", Cruz-Guzmán, R. Celis, M.C. Hermosín, W.C.
9 Koskinen, E.A. Nater, J.Cornejo, Soil Sci. Soc. Am. J., Vol. 70, 215-221, 2006 o metodă
10 de îmbunătățire a capacității de adsorbție a montmorilonitului prin tratarea/activarea cu acizi
11 sau modificarea cu surfactanți anionici/cationici organici naturali care conțin diferite grupe
12 funcționale.

13 De asemenea, este cunoscut din articolul J.-H. Park, H.-J. Shin, M.H. Kim, J.-S.
14 Kim, N. Kang, J.-Y. Lee, K.-T. Kim, J.I.Lee, D.-D. Kim, Journal of Pharmaceutical
15 Investigation, Vol. 46, 363-375, 2016 faptul că montmorilonitul poate fi utilizat în diverse
16 domenii industriale și farmaceutice datorită caracteristicilor sale unice, care includ umflarea
17 și adsorbția, capacitatea mare de adsorbție a montmorilonitului contribuie la creșterea
18 captării medicamentelor și la eliberarea susținută a medicamentelor.

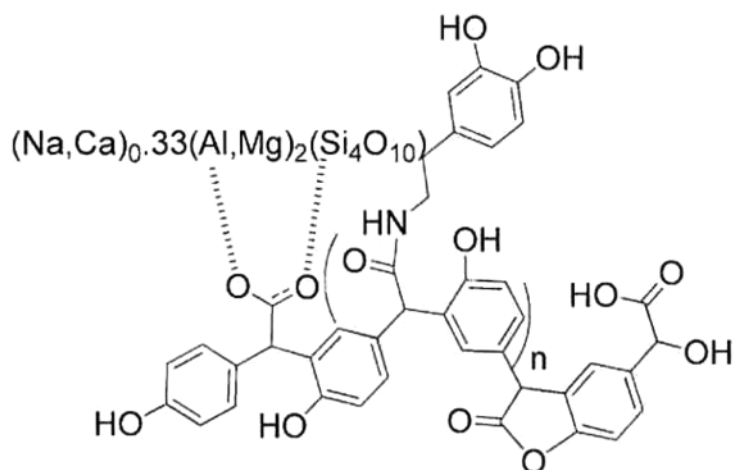
19 Este cunoscut din articol "**Adsorption of a few heavy metals on natural and
20 modified kaolinite and montmorillonite**", K.G. Bhattacharyya, S.S. Gupta, Adv Colloid
21 Interface Sci., Vol. 140, 114-131, fezabilitatea utilizării a două minerale argiloase importante
22 și obișnuite, caolinit și montmorillonit, ca adsorbanti pentru îndepărtarea metalelor grele
23 toxice, s-au făcut modificari ale argilelor naturale pentru a duce la adsorbția metalelor din
24 soluții apoase, modificarea s-a făcut predominant prin pilare cu diverși cationi polioxi de Zr^{4+} ,
25 Al^{3+} , Si^{4+} , Ti^{4+} , Fe^{3+} , Cr^{3+} sau Ga^{3+} etc.

26 Mineralele argiloase, în special smectitele, au atras atenția a numeroși cercetători în
27 ultimele decenii, datorită capacității mari de schimb ionic și fixare a apei din mediul de
28 contact [C. Aguzzi, P. Cerezo, C. Viseras, C. Caramella, Applied Clay Science, Vol. 36,
29 22-36, 2007].

30 Montmorilonitul este un aluminosilicat natural hidratat, multifuncțional, utilizat pe
31 scară largă în diverse domenii precum: agricultura, medicina, farmaceutica și protecția
32 mediului sub formă de material folosit în eliberarea controlată a proteinelor sau medicamen-
33 telor, stabilizator, precum și ca agent tixotrop sau liant în procesele de decontaminare a
34 apelor și solurilor. Se cunoaște faptul că acesta este puternic hidrofil, versatil, prietenos cu
35 mediul înconjurător și prezintă o bună capacitate de complexare [K. El Adraa, T. Georgelin,
36 J.-F. Lambert, F. Jaber, F. Tielens, M. Jaber, Chemical Engineehng Journal, Vol. 314,
37 406-417, 2017]. Montmorilonitul este foarte răspândit în natură și deține de asemenea
38 excelente proprietăți biologice, precum cele antibacteriene, regenerative, de detoxifiere și
39 biodegradabilitate în organismul uman

40 [R. Zhu, Q. Chen, Q. Zhou, Y. Xi, J. Zhu, H. He, Applied Clay Science, Vol. 123, 239-
41 258,2016]. Cercetările la nivel internațional s-au concentrat pe dezvoltarea unor metode de
42 îmbunătățire a capacității de adsorbție prin tratarea/activarea cu acizi sau modificarea cu
43 surfactanți anionici/cationici [K.G. Akpomie, F.A. Dawodu, Beni-Suef University Journal
44 of Basic and Applied Sciences, Vol. 5, 1-12, 2016], [K.G. Bhattacharyya, S.S. Gupta,
45 Adv Colloid Interface Sci., Vol. 140, 114-131, 2008].

46 Problema tehnică pe care o rezolvă invenția constă în sinteza material hibrid pe bază
47 de montmorilonit modificat cu poli(benzofuran-co-acid arilacetic) funcționalizat cu dopamina
printr-o singură etapă, fără a utiliza catalizatori.

Montmorilonit modificat cu poli(benzofuran-co-acid arilacetic) funcționalizat cu dopamină

Datorită grupărilor carboxil libere din structura poli(benzofuran-co-acid arilacetic), acesta poate fi ușor atașat de diverse suprafețe, devenind astfel înveliș polimeric. De asemenea grupările lactonice din structura polimerului permit funcționalizarea prin simpla deschidere a ciclului în urma utilizării unor compuși ce conțin în structură grupări amino, realizându-se astfel noi materiale polimerice cu proprietăți de adsorbție/absorbție, ce pot fi utilizate atât pentru eliberarea controlată a proteinelor sau medicamentelor la locuri țintă din organismul uman, cât și pentru eliminarea diverselor tipuri de poluanți (metale grele, compuși organici) din mediul înconjurător. În acest scop, materialul compozit sintetizat trebuie să nu fie toxic, să prezinte biocompatibilitate și să permită legarea covalentă a diverselor molecule.

Explicarea pe scurt a schemelor și figurilor:

Schema 1, sinteza materialului hibrid **5** prin modificarea montmorilonitului **1** cu poli(benzofuran-co-acid arilacetic) **2** funcționalizat cu dopamină **4**.

Fig. 1, spectrele FTIR ale montmorilonitului **1**, respectiv ale poli(benzofuran-co-acid arilacetic) **2** și ale montmorilonitului modificat cu poli(benzofuran-co-acid arilacetic) funcționalizat cu dopamină **5**. Pentru a demonstra legarea lanțului polimeric **2** pe structura montmorilonitului am utilizat spectroscopia FTIR; în această figură sunt reprezentate comparativ spectrele montmorilonitului **1**, ale poli(benzofuran-co-acid arilacetic) **2** și ale materialului compozit **5** rezultat în urma modificării montmorilonitului cu poli(benzofuran-co-acid arilacetic) funcționalizat cu dopamină. În spectrul FTIR al montmorilonitului **1** se observă prezența benzilor caracteristice: la 3423 cm^{-1} banda extrem de largă specifică grupării -OH din moleculele de apă absorbită între straturile de montmorilonit, la 934 cm^{-1} și 1052 cm^{-1} cele atribuite vibrațiilor de valență de întindere a legăturii Si-O-Si, iar la 465 cm^{-1} și 524 cm^{-1} cele corespunzătoare vibrațiilor legăturilor Si-O-Mg, respectiv Si-O-Al. În ceea ce privește spectrul polimerului **2** de remarcat sunt cele două benzi de absorbție corespunzătoare legăturii C=O situate la 1726 cm^{-1} pentru gruparea carboxil, respectiv la 1799 cm^{-1} pentru ciclul lactonic. În ceea ce privește aceste două benzi, se constată apariția unor modificări majore în spectrul **5**, ambele diminuându-și intensitățile benzilor, ceea ce indică formarea grupării amidice prin deschiderea ciclului lactonic și atașarea moleculei de montmorilonit de lanțul polimeric. Gruparea amidică este totodată confirmată prin apariția unei benzi intense la lungimea de undă de 1621 cm^{-1} în spectrul FTIR al **5**, evidențiind vibrația de formare a legăturii -CO-NH.

RO 133609 B1

1 Fig. 2, curba termogravimetrică a montmorilonitului **1**, a poli(benzofuran-co-acid
2 arilacetic) **2**, respectiv a montmorilonitului modificat cu poli(benzofuran-co-acid arilacetic) **5**
3 de la temperatura camerei până la 800°C. În condiții de stres termic, montmorilonitul **1**
4 prezintă **2** etape de degradare: o pierdere masică de 8% între 40-153°C, corespunzătoare
5 eliminării moleculelor de apă absorbite în spațiul intra-lamelar și o a doua de 2% începând
6 de la 360°C și continuând până la 700°C. Se observă o tendință de accelerare a descom-
7 punerii materiei organice în cazul curbei de pierdere masică a montmorilonitului modificat **5**
8 față de **1**, fapt care se datorează aportului organic al polimerului **2**. Astfel, pentru polimerul
9 **2** se înregistrează o pierdere masică inițială de 6,9% la temperatura de 284°C (asociată
10 decarboxilării), urmată de o continuă descompunere, atingând 100% la temperatura de
11 500°C. În ceea ce privește noul material **5**, se observă o pierdere masică de 21%, caracte-
12 rizată prin 2 etape: prima între 40-110°C (6% pierdere masică) și cea de-a doua între 350-
13 800°C (15% pierdere masică). După prima etapă în care sunt eliminate moleculele de apă
14 se constată o stabilitate a lanțului polimeric care ajunge până la 350°C, după această tempe-
15 ratură structura polimerului devine instabilă degradându-se până la eliminarea totală a părții
16 organice.

17 Fig. 3, imagini de microscopie electronică de tip scanning (SEM) a: (a) montmorilo-
18 nitului **1**, (b) poli(benzofuran-co-acid arilacetic) **2**, respectiv (c) montmorilonitului modificat
19 cu poli(benzofuran-co-acid arilacetic) **3**. Din punct de vedere morfologic sunt evidențiate
20 modificări importante, astfel că, montmorilonitul **1** formează agregate, pe când polimerul **2**
21 are o structură morfologică de tip arbore, iar montmorilonitul modificat **3** se prezintă sub
22 formă lobată. Suprafața rugoasă, eterogenă a montmorilonitului modificat cu poli(benzofuran-
23 co-acid arilacetic) **3**, cu o abundență de pori, îl face adecvat pentru diverse aplicații sub
24 formă de adsorbant.

25 Fiind cunoscut faptul că gruparea lactonică oferă multe oportunități de funcționalizare,
26 am recurs în scopul preparării acestui nou material **5**, la reacția non-catalitică de deschidere
27 a ciclului lactonic aflat în lanțul poli(benzofuran-co-acid arilacetic) fiind luate în considerare
28 principiile „chimiei verzi”. Reacția are loc la reflux fără catalizator.

29 Se prezintă în continuare un exemplu concret nelimitativ, de realizare a invenției:

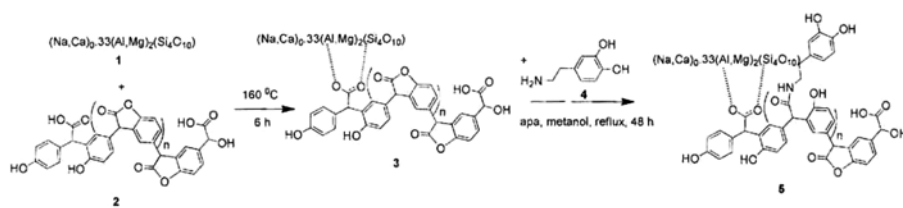
Exemplul

31 Într-un pahar Berzelius se cântăresc 2 g montmorilonit **1** și se dizolvă în 5 ml metanol
32 și 5 ml apă distilată. Peste soluția obținută se adaugă 1,5 g poli(benzofuran-co-acid
33 arilacetic) **2**, suspensia fiind apoi lăsată în baie ultrasonică pentru 60 min, după care
34 introdusă în etuvă la 160°C timp de 6 h. Solidul de culoare violet închis rezultat **3**, este
35 suspendat în metanol, iar precipitatul rămas este filtrat și spălat succesiv cu metanol în
36 vederea îndepărtării polimerului nereacționat. Ulterior, 2 g din materialul obținut și 1 g
37 dopamină **4** se dizolvă în 40 ml apă distilată într-un balon cotat de 150 ml. Amestecul este
38 refluxat 2 zile, iar precipitatul gri închis rezultat este filtrat și spălat succesiv cu apă pentru
39 a înlătura materiile prime nereacționate. După spălare, materialul compozit **5** este uscat în
40 etuvă la 50°C, apoi analizat.

RO 133609 B1

Revendicări

	1
1. Material hibrid pe bază de montmorilonit, caracterizat prin aceea că , este modificat cu poli(benzofuran-co-acid arilacetic) funcționalizat cu dopamină, este stabil termic până la temperatura de 350°C, insolubil în apă și are o pierdere masică până la temperatura de 800°C, în aer de 21%.	3 5
2. Procedeu de modificare a montmorilonitului cu poli(benzofuran-co-acid arilacetic) funcționalizat cu dopamină conform revendicării 1, caracterizat prin aceea că , are loc în două etape de reacție:	7 9
- adsorbția poli(benzofuran-co-acid arilacetic) pe suprafața montmorilonit prin dizolvarea în prealabil a materiilor prime într-un amestec format din apă și metanol, mixtura obținută fiind tratată la temperatura de 160°C, timp de 6 h;	11
- reacția de deschidere a ciclului lactonic prezent în structura poli(benzofuran-co-acid arilacetic) de către gruparea amino liberă a dopaminei, această etapă având loc la reflux și sub agitare magnetică, fără adăugarea catalizatorilor, timp de 48 h.	13 15

Schema 1

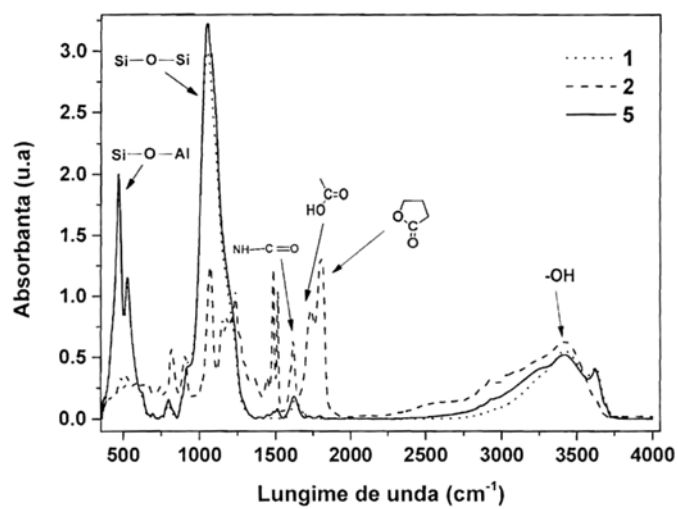

Fig. 1

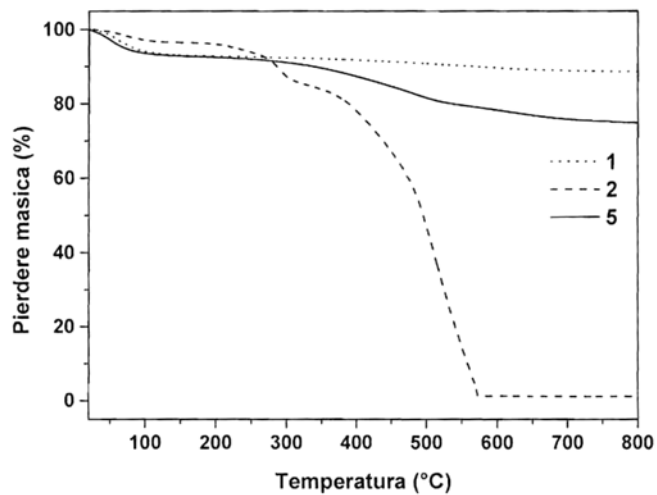

Fig. 2

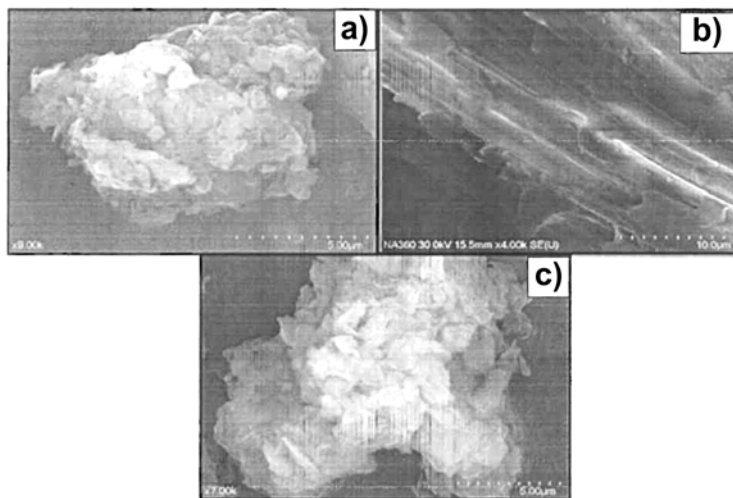

Fig. 3

